

בג"ץ 6631/11 - מוחמד זערוורה נ' משטרת ישראל

בג"ץ 6631/11 - מוחמד זערוורה נ' משטרת ישראל עליון

בג"ץ 6631/11

מוחמד זערוורה

נגד

משטרת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

[07.02.2013]

כבוד השופט ס' ג'ובראן

כבוד השופט נ' הנדל

כבוד השופט א' שהם

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותר:

בעצמו

בשם המשיבה:

עו"ד מיטל בוכמן שינדל

פסק-דין

השופט נ' הנדל:

1. מונחת לפנינו עתירה למתן צו על תנאי, בגדרה מתבקשת המשיבה לבוא וליתן טעם "מדוע לא תאפשר למבקש לעיין ולהעתיק, במלואו, את תיק החקירה בתיק פ"א 8713/03 שנפתח וטופל במשטרת חיפה...".
2. במהלך שנת 2003 נפתח נגד העותר תיק חקירה פ"א 8713/03 (להלן: "תיק החקירה"). ברקע - חשדות נגד העותר לקבלת דבר במירמה, זיוף ושימוש במסמך מזויף, נוכח חשד לשימוש בתארים מזויפים שנתקבלו שלא כדין על ידי שלוחת אוניברסיטת המברסייד בישראל. במהלך חודש ספטמבר 2005, נסגר התיק מחוסר ראיות. במהלך שנת 2010 פנה העותר למשיבה בבקשה לברר את מצב החקירה נגדו. לאחר שנמסר לו כי התיק נסגר מחוסר ראיות, הגיש העותר ביום 8.4.2010 בקשה לצלם את החומר המצוי בתיק החקירה. ביום 12.5.2010 אישר ראש לשכת החקירות כי העותר יצלם חלק מחומר העדויות בתיק, וכך אכן נעשה. פניות נוספות שביצע העותר למשיבה לצורך קבלת מלוא חומר החקירה בעניינו, לא הפיסו את דעתו.

נוכח האמור לעיל, פנה העותר למחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה, בגדרו של הליך "קדם-בג"ץ", בבקשה לקבלת חומרים נוספים מתיק החקירה. בעקבות זאת, הודיע ראש לשכת החקירות כי ניתן למסור לעותר גם את המסמכים הבאים: בקשה להערכת תואר; הודעה על שינוי העסקה; והודעה לבוגר על בחינותיו. העותר לא הסתפק במסמכים אלו, ובשל כך הגיש עתירתו זו. נטען בעתירה כי נוכח ממצאים שעלו בחקירה, ביטל משרד החינוך את אישור זכאותו של העותר לתארים מתקדמים שהוענקו לו, וכי לצורך כלכל צעדיו בנדון עליו לקבל את חומר החקירה הרלוונטי. נטען כי המשיבה לא נתנה כל נימוק ענייני לפיו לא יכול העותר לצלם את החומר בתיק המשטרה. בתשובה הראשונית שניתנה על ידי המדינה, צוין כי במהלך עריכת התשובה, "נמצאו בתיק החקירה גם הפניות לחומרים שנאספו במסגרת החקירות בעניין תארים אקדמיים מאוניברסיטת המברסייד (שלא במסגרת תיק החקירה הספציפי בעניינו של העותר). אגב הטיפול בעתירה, נשלפו אותם חומרים מתיקי חקירה אחרים, והתקבלה החלטת ר' מפלג הונאה מחוז חוף כי אין מניעה לאפשר לעותר לעיין אף בחומרים אלה...". נוכח האמור, ביקשה המדינה לטעון כי העתירה מיצתה עצמה והתייתרה.

בתגובה להודעה זו של המדינה, הודיע העותר כי חומר החקירה שהועבר לו הינו חלקי, וכי אין מקום לדחות את העתירה. במכתבו לפרקליטות ציין בא כוח העותר כי מעוניין הוא במסמכים הבאים: חקירתם של מר אכרם חסון וד"ר חווה אשכנזי, וכן חקירותיהם של מורים נוספים שנחקרו במסגרת אותה החקירה. עוד ביקש העותר לעיין בסיכומי החקירה שנערכו על ידי החוקרים. העותר אף ביקש כי תושב לידיו תעודת הבוגר שנלקחה ממנו על ידי החוקר בעת חקירתו.

בתגובה נוספת שהוגשה מטעמה, הביעה המדינה עמדתה ביחס לשאר המסמכים המבוקשים. צוין כי חקירות המורים האחרים אינן רלוונטיות לעניינו הפרטני של העותר, וממילא מסירתן תהווה פגיעה בפרטיות הנחקרים. באשר לעיון בסיכומי החקירה, הודגש כי המדובר בתרשומת פנימית מובהקת, אשר איננה מהווה חומר חקירה. באשר להשבת תעודת הבוגר הודיעה המדינה כי העותר אינו זכאי להשבת התעודה באשר התואר נשלל ממנו. ביחס להודעותיהם של מר חסון וד"ר אשכנזי, הודיעה המשיבה כי מסמכים אלה לא נמצאים בתיק החקירה של העותר ואולם המדינה "נכונה לאתר את שתי ההודעות הללו, ולבחון לגוף העניין את האפשרות למסירתן לעותר".

נתבקשה תגובת העותר, ואולם זו לא נתקבלה, בין היתר בשל חילופי ייצוג. העותר הגיש בקשה להארכת מועד להגשת תגובתו, ואולם כפי שיובהר להלן, לא היה מקום להיעתר לה, נוכח היעדר עילה להתערבותו בהחלטת המשיבה.

3. בהתאם לקבוע בסעיף 14(א)(9) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, לא חלה על מערך המודיעין והחקירות של משטרת ישראל החובה לחשוף בפני פלוני חומרי חקירה בתיק שהתנהל בעניינו. ואולם, כפי שנקבע בפסיקת בית משפט זה, יש מקום לחשוף חומרים כאמור כאשר קיים לפלוני אינטרס אישי מיוחד בקבלת המידע. (וראו בג"צ 10271/02 פריד נ' משטרת ישראל, (30.7.2006), להלן: "עניין פריד"). בענייננו, טוען העותר כי החומר דרוש לו בעיקר "בכדי לנסות ולהבין את פשר העניין ולשקול את המשך צעדיו נגד הצדדים המעורבים. בין היתר מבקש העותר לבדוק את מעורבות המכללה וקברניטיה בסוגיה ומה הייתה עמדתם והתייחסותם להאשמות שעלו במסגרת תיק המשטרה". נדמה כי טענה זו אינה יורדת לעומקו של הצורך בקבלת חומרי החקירה שטרם נמסרו, ואף אין בה כדי לתת קריאת כיוון ביחס לאופן בו יוביל החומר המבוקש לקידום עניינו של העותר. במובן זה, נדמה שהאינטרס האישי של העותר אינו חזק דיו, ואין בהיעדר מסירת המידע כדי לפגוע באינטרס העותר לכלכל את צעדיו ביחס לתואר שנשלל ממנו.

העותר מלין כאמור על ארבעה סוגי מידע שלא הועבר לו: חקירות המורים הנוספים; סיכומי החקירה שערכו חוקרי המשטרה; תעודת הבוגר שנשללה ממנו, וחקירותיהם של מר אכרם וד"ר אשכנזי. באשר לסוג המידע הראשון, מקובלת עלינו טענת המדינה לפיה "מסירתן [של ההודעות] תהווה פגיעה בפרטיותם של הנחקרים, ומשכך אין מקום למסרן לידי". זאת, בין היתר, בשל הנקבע בעניין פריד, לפיו:

"גם אם אין מדובר בפגיעה בזכות הפרטיות כמשמעה בחוק הגנת הפרטיות או בחוק היסוד, מן ההיבט הציבורי הפגיעה הדומיננטית היא בפעילותה של המשטרה, וזאת עקב החשש לפגיעה בשיתוף הפעולה של הציבור ובהמשך זרימת המידע מן הציבור למשטרה. זאת, בנוסף על הפגיעה באינטרס הפרטי של מוסרי המידע" (וראו גם בג"ץ 6338/08 דניאלה אורן נ' פרקליטות מחוז תל אביב (19.11.2008)).

באשר לסיכומי החקירה, אשר אף העותר מתייחס אליהם ככאלה, הרי שמדובר במובהק בתרשומת פנימית, אשר דרך כלל לא תיחשף. כפי שצוין בבש"פ 10480/07 בניזרי נ' מדינת ישראל (31.3.2008):

"אחד מסוגי החומרים, אשר נקבע בפסיקה כי יבואו ככלל בגדר החריג לעיקרון הגילוי, הוא "תרשומת פנימית" של רשויות החקירה והתביעה. מסמכים פנימיים אלה - דוגמת סיכומי חקירה, עיבוד וניתוח הראיות ודיונים פנימיים של רשויות החקירה והתביעה - לא ייחשבו ככלל ל"חומר חקירה", ולא יהיו כפופים לחובת גילוי ולזכות העיון (ראו: בבש"פ 7008/97 מדינת ישראל נ' הורוביץ, פ"ד נא(5) 224 (1997); בבש"פ 62/02 מדינת ישראל נ' נרקיס (לא פורסם) (31.1.2002); בבש"פ 5989/01 מדינת ישראל נ' פרג (לא פורסם) (27.8.2001)). החשש המרכזי הוא כי חשיפת התרשומת הפנימית תפגע למעלה מן הדרוש בסדרי עבודתן של רשויות החקירה והתביעה, וביכולתן לערוך תרשומות אשר תשרתנה את ההליך הפלילי המתהווה (בבש"פ 10787/06 אבו שחאדה נ' מדינת ישראל (לא פורסם) (17.1.2006))."

הדברים נאמרו ביחס לזכותו של חשוד לעיין בחומר החקירה בעניינו, ונכונים מקל וחומר מקום בו נסגר תיק החקירה. ביחס להשבת תעודת הבוגר של העותר, הרי כפי שעולה מדברי המשיבה, שלילת התעודה מקורה בהחלטת אוניברסיטת המברסייד, אשר מרישומיה עולה כי העותר אינו זכאי לתארים מן המוסד. במצב זה, העותר אינו זכאי לתעודה "ומשכך, איננה אלא מסמך מזויף ומשולל תוקף", כטענת המדינה. נדמה כי ככל שלעותר טענה בדבר שלילת התואר האמורה, הכתובת היא אחרת.

באשר לחקירותיהם של מר אכרם וד"ר אשכנזי, הרי שמהודעת המדינה עולה כי חקירות אלה אינן מצויות בתיק החקירה של העותר, ולפנים משורת הדין נכונה המדינה לבחון את אפשרות מסירתן לעותר. במובן זה, כאשר טרם התקבלה החלטה בנדון, נדמה שיהא נכון להמתין להחלטת המדינה, וככל שהעותר יבקש להשיג עליה, פתוחה תהא לו הדרך לבחור במסלול המתאים.

בשולי הדברים יוער, כי בעתירה ציין העותר כי מעוניין הוא לשנות את עילת הסגירה של התיק. לבד מכך שטענה זו נטענה בלשון רפה, העותר אינו מציין כיצד יש בחומרים הספציפיים אליהם הפנה כיצד יש בהם כדי לתמוך בבקשתו.

4. נוכח האמור לעיל, העתירה נדחית בהיעדר עילה להתערבותנו. בנסיבות העניין, אין צו להוצאות. ניתן היום, כ"ז בשבט התשע"ג (7.2.2013).